

tor Moll un patrimoni ideal, d'esperit de catalanitat. I el doctor Moll, en moments que altres patrimonis espirituals es malversaven, en moments en què es subvertien les idees i perillaven ideologies, en moments en què significats elements i estaments s'humiliaven davant de ço que representava força i poderiu, ell es va mantenir íntegre, sense humiliar-se mai; podrà la seva actuació qualificar-se en certs aspectes de prudent, però mai no se la podrà motejar de covardia. Ha estat el doctor Moll l'home que amb prudència exquisida va regir en moments perillosos els desins del Sindicat: i ara, quan ja ha passat el perill, pot presentar-se davant de tots nosaltres dient: "el patrimoni que en vàreu lliurar us el puc tornar íntegre, sense que en les meves files hagi caigut ningú".

Si nosaltres haguéssim de dedicar elogis al doctor Moll en la mesura que ell mereix, no acabariem mai. Però vui significar dues de les moltes virtuts que posseix i que a mi m'han impressionat fortament; em refereixo a la noblesa del seu esperit i a la devoció que sent per la veritat.

El doctor Moll, amb la seva noblesa, desment aquelles paraules d'En Leopardi quan, amarat de misantropia ideal i d'amargura, diu: "*en la vida la vilesa et serà més prompte perdonada que la noblesa, perquè la vilesa és de tots, de la generalitat; i la noblesa és patrimoni de pocs, i per això es pren com a signe de delícia*".

I també desment el propi Maquiavel quan en el seu *Príncep* diu: *Ognim veder quel che tu pari; pochi sentono quel che tu sei. O sigui: Tots veurem el que tu sembles; pocs sabran el que tu ets.* I En Moll en tota ocasió ha estat el que ha semblat, o sigui que ha harmonitzat el seu aspecte amb els seus fets.

I tampoc no s'ha inspirat el doctor Moll en aquelles màximes polítiques del cardenal Mazarino que mereixen citar-se com un exemple de cinisme, quan diu, aconsellant als que hagin de governar: "*No et creguis a ningú. Si has de prendre venjança, no la prenguis tu mateix; cerca un altre i, a ésser possible, que sigui desconegut. No diguis a qualsevol ço que pensis sense que abans l'hagis satisfet. Presenta't per fora com primer t'hagis preparat per dintre, per semblar el que vulguis semblar. I no oblidis aquestes màximes, perquè et serviran de molt, i inspirant-te en elles serà l'única manera de què vagis bé en la vida*".

També el doctor Moll ha desmentit la frase de Nietzsche, quan va dir: "*la veritat és un artifici creat per la necessitat d'alguns esperits, i la vida és tant més amable i formosa quan més ens allunyem de la veritat*".

Si alguna frase haguéssim d'encarnar en el doctor Moll, jo em permeto recordar les paraules nobilíssimes de Carducci quan, adreçant-se a la joventut italiana, li deia: "*jo no sé si us he ensenyat quelcom; però sí sé que us he predicat que enfront de l'esperit corruptor haveu d'aixecar, per damunt de tot, la veritat, i que és primer l'ésser que el semblar; que és primer el deure que la comoditat i la conveniència; i que és primer la justícia que la pròpia glòria*".

En aquest acte hi estem tots representats: hi està representada Lleida, la ciutat per mi tan recordada, amb la muntanya al cim de la qual s'aixeca la Seu per així estar més prop del cel i millor dominar la terra que fertilitza el Segre generós. També els seus ciutadans, de fort esperit, sembla que volen elevar-se en busca de major espai.

Hi està Tarragona, l'antiga metròpolis catalana, el veritable bressol de la nostra cultura i la nostra ciutadania, heretades directament de la Roma immortal, i entorn de la qual la terra floreix en pàmpols d'un verd incomparable, que sembla un himne etern a la fecunditat de la terra catalana.